

- автореф. дис. ... канд. наук із соц. комунікацій : 27.00.02 / А. М. Шелестова ; Нац. акад. кер. кадрів культури і мистец. – К., 2011. – 18 с.
16. Юхименко Ю. П. Особливості формування комунікаційної системи документального забезпечення управління вищим навчальним закладом / Ю. П. Юхименко // Зб. наук. пр. / БІЕУ ВНЗ ВМУРол «Україна». – Вип. 4, Ч. 1. – Біла Церква, 2009. – С. 128–136.
17. Якимюк Ю. П. Комунікаційна система документального забезпечення управління вищим навчальним закладом : автореф. дис. ... канд. іст. наук : 27.00.02 / Ю. П. Якимюк ; Нац. акад. кер. кадрів культури і мистец. – К., 2011. – 19 с.

Євгенія Воронько
Полтавський національний технічний університет
імені Юрія Кондратюка
Полтава, Україна

ХАРКІВСЬКА НАУКОВА ШКОЛА ДОКУМЕНТОЛОГІЇ

Авторка акцентує увагу на історії створення та розвитку, теоритико-прикладних набутоків Харківської наукової документологічної школи. Публікація містить відомості про наукову діяльність провідних фахівців означеного наукового осередку – Кушнарєнко Н.М., Соляник А.А.

Ключові слова: Харківська документологічна наукова школа, Харківська державна академія культури, документознавство та інформаційна діяльність, український інформаційний ринок.

Автор акцентирует внимание на истории создания и развития, теоретических и практических результатах деятельности Харьковской научной документологической школы. Публикация содержит материал касательно деятельности ведущих учёных указанного научного центра – Кушнарєнко Н.Н., Соляник А.А.

Ключевые слова: Харьковская документологическая научная школа, Харьковская государственная академия культуры, документоведение и информационная деятельность, украинский информационный рынок.

The author is focused on the history of the creation and development of theoretical and applied research achievements of Kharkov scientific documentological school. The publication is provided information about scientific activity of the leading experts from appointed scientific center - Kushnarenko N.M., Solyanik A.A.

Key words: Kharkiv documentological scientific school, Kharkiv State Academy of Culture, Documentation and Information, Ukrainian information market.

Початком формування Харківської наукової школи документології вважають 60-ті – початок 70-х років минулого століття, коли Харківський державний інститут культури зосередив свої наукові та освітні інтереси на опануванні напряму документно-інформаційної діяльності.

Коханова І. О. [1] наголошує, що саме «з ініціативи ХДІК до освітнього класифікаційного кадастру України в 1995 року була введена спеціальність «Документознавство та інформаційна діяльність». Підготовка фахівців за цією спеціальністю розпочалася в 1995-1996 навчальному році на базі бібліотечного факультету ХДАК». У 1996-1997 навчальному році було створено окремий структурний підрозділ – факультет документознавства та інформаційної діяльності, а у 2000 році розроблено концепцію цього факультету, спрямовану на підтримку розвитку українського інформаційного ринку й інформаційного суспільства взагалі. [1]

Методологія науки стверджує, що про існування наукової школи можна говорити, коли активною є діяльність наукового лідера, визнаного науковою спільнотою, продукування ним оригінальних ідей, гіпотез, глибинного обґрунтування основних теоретичних засад та обов'язкова наявність послідовників – учнів.

Стосовно документознавства як науки, безперечними лідерами у цій галузі знань є Наталія Миколаївна Кушнарєнко та Алла Анатоліївна Соляник.

Кушнарєнко Н. М. – науковець у галузі документознавства, бібліотекознавства, краєзнавства, бібліотечно-інформаційної діяльності, доктор педагогічних наук України та Російської федерації, дійсний член Міжнародної академії інформатизації, професор, заслужений працівник культури України. Наталія Миколаївна у Харківській державній академії культури працює з 1972 року. Обіймала посади викладача, старшого викладача, доцента, завідувача

кафедри бібліотечних фондів і каталогів, професора. Створила і очолювала першу в Україні кафедру документознавства, реформовану у 2001 році у кафедру книгознавства та фондознавства. З 1994 по 2002 роки обіймала посаду декана факультету бібліотекознавства та інформатики, з 2002 р. – проректор із наукової роботи Харківської державної академії культури. Автор понад 400 наукових і навчально-методичних праць, серед яких підручники, навчальні посібники, наукові статей та тези доповідей. Н.М. Кушнарєнко – заступник відповідального редактора наукової збірки «Вісник Харківської державної академії культури», член редколегії наукових журналів «Бібліотечна планета», «Вісник Книжкової палати» та ін., організатор понад науково-практичних конференцій міжнародного, всеукраїнського і регіонального рівнів.

Соляник Алла Анатоліївна – відомий науковець, основними напрямками дослідження якого є проблеми документології, бібліотечного фондознавства, вищої бібліотечно-інформаційної освіти. Має близько 200 публікацій. Автор низки наукових та навчально-методичних робіт із проблем бібліотечної справи та документознавства.

Представниці харківської наукової документологічної школи наголошують на тому, що в структурі загального документознавства доцільно виокремлювати історію формування документної комунікації, а також методику й організацію роботи з документами. До складу часткового документознавства, на думку вчених, мають належати наукові дисципліни, що вивчають окремі найважливіші процеси роботи з документами. Їх спектр може бути таким: «Діловодство», «Теорія і практика редагування», «Інтелектуальне право», «Аналітико-синтетична обробка документів», «Документні ресурси», «Документне фондознавство», «Документні інформаційно-пошукові системи», «Консервація та реставрація документів», «Електронний документообіг», «Документаційне забезпечення управління», «Патентна та ліцензійна діяльність» та ін. Загальне документознавство й більшість дисциплін часткового

документознавства, на думку вчених, мають стати загально-професійними не тільки для документознавців, а й для бібліотекарів, архівістів, музеєзнавців.

Молодими представниками харківської наукової документологічної школи є Т. Д. Булах та І. О. Коханова, які є послідовниками основних ідей наукових наставників. Т.Д. Булах продовжує працювати в суміжному з А.А. Соляник напрямі: вивчає процеси комплектування документних фондів, пропонує своє уявлення про селекцію документів у процесі комплектування для найякіснішого, раціонального формування фондів, у тому числі досліджує проблеми книговидавництва та книгорозповсюдження, автор близько 50 публікацій.

«Стосовно наукового та педагогічного шляху І. О. Коханової (Бондаренко) її навчання починалося на бібліотечному факультеті ХДІК у складі групи документознавців. Нині у своїх наукових публікаціях, кандидатській дисертації (2006) І. О. Коханова наслідує ідеї та концептуальні засади документознавства й наукової обробки документів, висунуті її науковим керівником, наставником, взірцем справжнього працюючого науковця з оригінальними ідеями та підходами – Н. М. Кушнарєнко» [1].

Отже, Харківська наукова школа документознавства, не лише стояла біля витоків нового напрямку професійної освіти в Україні – «Документознавство та інформаційна діяльність», а й залишається домінуючою науковою школою вказаного профілю тривалий час. Класичний вислів В. фон Гумбольдта, який слушно зауважив, що університет – це те місце, де проводять дослідження, а потім викладають те, що дослідили, якнайповніше розкриває сутність сподвижницької наукової діяльності Харківської документологічної школи.

Література

1. Коханова І.О. Харківська наукова документологічна школа. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ic.ac.kharkov.ua/RIO/v34/V34-3-16.pdf>

2. Кушнарєнко Н. М. Концептуальні засади викладання дисциплін документознавчого циклу / Н. М. Кушнарєнко, А. А. Соляник // Вісн. Кн. палати. – 2001. – №1. – С. 25–27.
3. Кушнарєнко Н.Н. Научные школы книговедческого и библио-течно-информационного профиля: признаки идентификации / Н. Н. Кушнарєнко, А. А. Соляник // Научные и технические библиотеки. – 2011. – № 12. – С. 45–54.
4. Соляник А.А. Флагман бібліотечно-інформаційної освіти України / А.А. Соляник // Вісник Харківської державної академії культури : зб. наук. пр. – 2009. – Вип. 27. – С. 74–83.
5. Харківська державна академія культури: до 80-річчя з дня заснування: монографія / В. М. Шейко, М. М. Каністратенко, Н. М. Кушнарєнко [та ін.]. – Х.: ХДАК, 2009. – 196 с.
6. Шейко В.М. Ідентифікація наукових шкіл культурологічно-мистецького та бібліотечно-інформаційного профілю: поста-новка проблеми / Василь Шейко, Микола Каністратенко, Наталя Кушнарєнко // Вісник Книжкової палати. – 2011. – № 8. – С. 41–43; № 9. – С. 43–47.

Диляра Галиуллина
Федеральное государственное бюджетное
образовательное учреждение высшего профессионального
образования «Казанский государственный
энергетический университет»
Казань, Российская Федерация

ИСТОРИЧЕСКОЕ РАЗВИТИЕ БИОМЕТРИЧЕСКИХ ДОКУМЕНТОВ

Біометрична ідентифікації особи, заснована на розпізнаванні людини за зовнішніми морфологічними ознаками, має глибокі історичні корені. В результаті використання біометричної ідентифікації створювалися біометричні документи. Вони змінювалися й удосконалювалися в силу різних відкриттів і світових подій. Тому мета даної статті - здійснити аналіз виникнення та еволюції біометричного документа в його історичному розвитку і виявити роль біометричного документа в житті суспільства.

Биометрическая идентификации личности, основанная на распознавании человека по внешним морфологическим признакам, имеет глубокие исторические корни. В результате использования биометрической идентификации создавались биометрические документы. Они изменялись и совершенствовались в силу различных открытий и